

Heranova violoncellová soutěž

29. 4. – 2. 5. 2026 Ústí nad Orlicí

31. ročník

Soutěž, která otevívá cestu

Competition that paves the way

Vlajky tančící ve větru před budovou ZUŠ Jaroslava Kociana už tradičně ohlašují začátek Heranovy violoncellové soutěže. Ústí nad Orlicí se znovu proměnilo v inspirační prostor pro mladé violoncellisty z celého světa a soutěž tak hrdě vkročila do své čtvrté dekády.

Do města dorazilo 43 účastníků z ČR a dalších osmi zemí: Slovenska, Polska, Rakouska, Německa, Estonska, Číny, Mongolska a Kolumbie, aby společně oslavili hudbu a odkaz mistra Bohuše Herana. Právě hloubku této tradice i smysl samotného setkávání na zahajovacím ceremoniálu vystihla ředitelka soutěže Lenka Lipenská: „Možná někomu z vás může připadat Heranka, jen jako soutěž. Ve skutečnosti je to ale mnohem víc. Je to cesta. Cesta plná hodin cvičení, překonávání pochybností, hledání vlastního hudebního JÁ i odvahy vystoupit před publikem. Proto motto soutěže zní: Heranova violoncellová soutěž – soutěž, která otevírá cestu.“

Flags dancing in the wind in front of the Jaroslav Kocian Primary school of Arts have once again announced the beginning of the Heran Cello Competition. The town of Ústí nad Orlicí has been transformed into an inspiring space for young cellists from around the world, as the competition proudly enters its fourth decade. This year, 43 participants from eight countries, Slovakia, Poland, Austria, Germany, Estonia, China, Mongolia and Colombia, have arrived to celebrate music together and honour the legacy of the distinguished cellist Bohuš Heran. The depth of this tradition and the true meaning of the gathering were captured at the opening ceremony by the competition's director, Lenka Lipenská: "For some of you, the Heran Competition may seem 'just' a contest. In reality, however, it is much more. It is a journey filled with hours of practice, overcoming doubts, searching for your own musical identity, and finding the courage to perform in front of an audience. That is why our motto is: The Heran Cello Competition – a competition that opens doors."

Laureát Georg Schupelius

*Buďte s námi
Keep in touch*

www.hvsuo.cz
[ig/heranovo.violoncello](https://www.instagram.com/heranovo.violoncello)
fb/ Heranova violoncellová soutěž

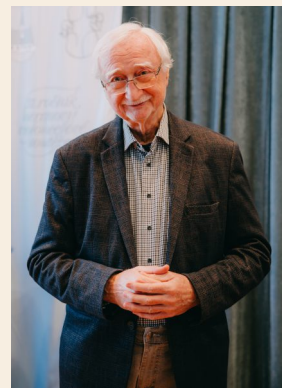
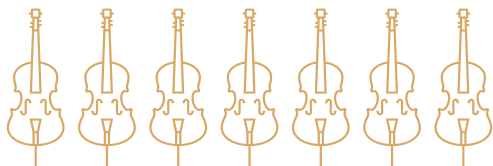

Novým laureátem se stává...

The new laureate is...

Georg Schupelius, student prestižního Julius-Stern-Institutu v Berlíně. Má za sebou řadu mezinárodních úspěchů, mezi které nově řadí i letošní vítězství. Po skončení soutěže neskrýval dobrou náladu. „Cítím se skvěle, byla to opravdu velmi přínosná zkušenost“. Zároveň přiznal, že vítězství nečekal. Během soutěžních výkonů byl podle svých slov velmi nervózní. Když dostane možnost volby repertoáru, s úsměvem říká, že ho velmi baví hudba ze seriálu Hra o trůny.

Georg Schupelius, a student at the prestigious Julius Stern Institute in Berlin. He has a number of international achievements, among which he now also counts this year's victory. After the competition, he did not hide his good mood. "I feel great; it was truly a very valuable experience." At the same time, he admitted that he did not expect to win. During his performances, he said he was very nervous. When given the opportunity to choose repertoire, he smiles and says that he really enjoys the music from the series Game of Thrones.

Hodnocení předsedy poroty

Opět jsme byli svědky vysoké úrovně soutěžících. V každém ročníku se objeví jeden či dva mimořádné výkony a ani letos tomu nebylo jinak. Ve třetí kategorii nás nadchla Tralla Aleksandra z Tallinnu. Celkovým laureátem se stal Georg Schupelius, ze všech letošních účastníků působil jako nejzralejší kandidát.

Je to blízké nám všem, kteří jsme stáli na pódiu jako sólisté, komorní hráči i pedagogové. Každý z nás byl kdysi ve čtrnácti, patnácti či šestnácti letech – tedy ve stejném věku, jako jsou dnešní kandidáti z Heranky. Když na sebe v té době vzpomínám, musím říct, že současná úroveň hráčů v tomto věku je pro mě překvapivě vysoká. Je to téměř zázrak. Podobný posun ostatně vidíme i v jiných oblastech, například ve sportu – úroveň se neustále posouvá kupředu.

Jury Chair's Assessment

Once again, we witnessed an exceptionally high standard among the competitors. In every age category, one or two truly outstanding performances appear, and this year was no exception. In the third category, we were particularly impressed by Tralla Aleksandra from Tallinn. The overall laureate was Georg Schupelius, who stood out among all this year's participants as the most mature candidate. This is something close to all of us who have stood on stage as soloists, chamber musicians, or educators. We were all once fourteen, fifteen, or sixteen years old – the same age as today's Heran competition candidates. When I look back on my own experience at that age, I must say that the current level of players is surprisingly high. It is almost extraordinary.

A similar development can be observed in other fields as well, such as sport – the overall standard continues to move steadily forward.

Prof. Miroslav Petrůš

Chcete-li vyjádřit lásku nebo radost, musí to vycházet zevnitř

Marek Novák je český violoncellista a pedagog, který propojuje koncertní dráhu s výukou mladých hudebníků. Od roku 2006 je členem České filharmonie. Letos do Ústí zavítal jako doprovod své žáčky a zároveň za účelem vedení masterclass.

Letos jste vedl seminář pro pedagogy, který byl mimochodem jeho účastníky velmi pozitivně hodnocen. Co jste jim chtěl předat?

Na semináři se mi hrozně líbila přátelská atmosféra. Povíдали jsme si o tom, kdo co dělá jinak, sdíleli jsme zkušenosti. Ukazoval jsem i novinky, které jsem sám někde převzal. Zaměřili jsme se hlavně na to, jak docílit krásného, silného zvuku a jak s ním dále pracovat.

Myslím si, že Lenka Lipenská měla skvělou myšlenku, aby seminář vždy vedl někdo mimo porotu, ideálně pedagog, jehož žák v předchozím roce soutěž vyhrál. Nejde o to dokazovat, kdo něco dělá lépe, ale spíš o sdílení a doporučení. I kdyby si dítě nebo učitel odnesli ze semináře jen drobnost, na které pak budou pracovat, má to smysl.

„Cokoli děláme pro děti, je to nejdůležitější, co v životě můžeme udělat.“

Co považujete za zásadní při výuce mladých violoncellistů?

Ne každý si uvědomuje, že vedle jednoho velmi šikovného dítěte má pedagog často mnoho

dalších, které tak talentované nejsou. Aby hrály na úrovni například Heranovy soutěže, musí jim učitel věnovat nespočet hodin navíc – mimo svůj úvazek, bez finanční odměny. Dělají to proto, že v tom vidí smysl.

Když je dítě pilné, nadané a hudba ho baví – zpívá si, hýbe se, žije hudbou – je to ideální. Hudba je totiž živá.

Vloni jste měl jistě radost, když vyhrál váš svěřenec Tobiáš Balkovský.

Tobiáš ke mně přišel v šesti letech. Učil jsem ho devět let a loni se stal laureátem soutěže. Velmi si toho vážím, protože pedagogická práce je v mnohém psychicky náročnější než třeba hraní v České filharmonii, i když to má zase jiné nároky. Učitelé mají často dny, kdy by s tím nejraději skončili, protože jejich práce není dostatečně finančně oceněná. Nedávno jsem o tom mluvil s naším farářem a ten mi řekl: „Víš, Marku, měl by sis uvědomit, že tohle není jen povolání, ale poslání. Cokoli děláme pro děti, je to nejdůležitější, co v životě můžeme udělat.“

Jaký vliv má na vaši pedagogickou práci účinkování v České filharmonii?

Když Tobiáš poskytoval rozhovory, říkal, že by si jednou chtěl zahrát v České filharmonii. Je velmi důležité, aby pedagog aktivně hrál a mohl dětem ukazovat, jak věci fungují v praxi. Jedna věc je

o tom mluvit, druhá je stát skutečně na pódiu a vědět, co funguje a co ne, například i v trémě.

Jaká byla vaše cesta k violoncellu?

Chodil jsem do hudební školy v Chrudimi. V 80. letech jsem o Heranově soutěži slyšel jen z dálky. Jako dítě jsem cvičil jednou týdně, vždy před hodinou.

K violoncellu jsem se dostal vlastně náhodou. V televizi jsem viděl hrát Beatles a chtěl jsem hrát na kytaru. Když jsem ale přišel do hudební školy, řekli mi, že mám krátké prsty, a doporučili mi violoncello, abych si je „vytahal“. Pravda je, že tehdy prostě potřebovali někoho na cello, zatímco na kytaru byl velký zájem.

Jaký je u dětí poměr nadání a pile?

Každý musí mít určité nadání – něco daného shůry. Bez hudebního sluchu se na smyčcový nástroj hrát nedá, protože dítě nepozná, kam položit prsty. Musí mít rytmus a hudební citění, teprve na tom se dá stavět. Zároveň ale hodně záleží na osobnosti a prostředí. Pokud dítě vyrůstá v čistě technicky zaměřeném prostředí bez citlivosti a vnitřního prožívání, v hudbě se to projeví. Hudba stojí na citlivosti, chcete-li vyjádřit lásku nebo radost, musí to vycházet zevnitř.

Music is built on sensitivity, if you want to express love or joy, it has to come from within

Marek Novák is a Czech cellist and music educator who combines his concert career with teaching young musicians. Since 2006, he has been a member of the Czech Philharmonic. This year, he came to Ústí as an accompanist for his student and also to lead a masterclass.

This year you led a seminar for teachers, which was very positively received by its participants. What did you want to pass on to them?

I really appreciated the friendly atmosphere at the seminar. We talked about what each of us does differently and shared our experiences. I also presented some new ideas that I had picked up elsewhere. We focused mainly on how to achieve a beautiful, powerful sound and how to further develop it.

I think Lenka Lipenská had a great idea: that the seminar should always be led by someone outside the jury, ideally a teacher whose student won the competition the previous year. It is not about proving who does things better, but rather about sharing and giving advice. Even if a child or teacher takes away just one small idea to work on, it is meaningful.

What do you consider essential in teaching young cellists?

Not everyone realises that alongside one very talented student, a teacher often has many others who are not as gifted. To bring them to the level required, for example, by the Heran competition, teachers must dedicate countless extra hours: beyond their official workload and without financial reward. They do it because they see meaning in it. When a child is diligent, talented, and enjoys music – sings, moves, lives through music – it is ideal. Because music is alive.

Last year you must have been very happy when your student Tobiáš Balkovský won.

Tobiáš came to me at the age of six. I taught him for nine years, and last year he became a laureate of the competition. I value this greatly, because teaching can in many ways be more psychologically demanding than performing in the Czech Philharmonic – even though that has its own challenges. Teachers often have days when they would prefer to give up, because their work is not sufficiently financially appreciated. I recently spoke about this with our parish priest, and he told me: “You should realise, Marek, that this is not just a profession, but a calling. Anything we do for children is the most important thing we can do in life.”

How does your work with the Czech Philharmonic influence your teaching?

When Tobiáš was giving interviews, he said he would one day like to play in the Czech Philharmonic. It is very important that a teacher remains active as a performer and can show students how things work in practice. One thing is to talk about it, but another is to stand on stage and truly know what works and what does not, including in situations such as stage fright.

What was your path to the cello?

I attended a music school in Chrudim. In the 1980s, I only heard about the Heran Competition from a distance. As a child, I practised once a week, always just before my lesson.

I actually came to the cello by chance. I saw The Beatles on television and wanted to play the guitar. But when I came to the music school, they told me I had short fingers and recommended the cello to “stretch them out”. The truth is that they simply needed someone for the cello at the time, while there was great interest in guitar.

What is the balance between talent and diligence in children?

Everyone must have a certain level of talent – something given from above. Without musical hearing, it is impossible to play a string instrument, because a child would not be able to place the fingers correctly. They must have rhythm and musical sensitivity; only then can everything else be built on that foundation. At the same time, personality and environment play a significant role. If a child grows up in a purely technically oriented environment without sensitivity and inner emotional experience, it will show in their music. Music is built on sensitivity – if you want to express love or joy, it has to come from within.

Z Kolumbie do Ústí

English version

12 hodin letu z Kolumbie do Paříže, další cesta do Německa, následně vlakem do Ústí nad Orlicí. Pro některé soutěžící byla cesta na Heranovu violoncellovou soutěž opravdu dlouhá.

Výjimkou nebyl ani jedenáctiletý Emilio, který tuto trasu absolvoval už podruhé. Právě Heranova soutěž a vysoká hudební úroveň českých mladých hudebníků ho natolik inspirovaly, že začíná uvažovat o přestěhování do České republiky natrvalo.

Jak se ale o soutěži dozvěděli až v daleké Kolumbii? „Můj tatínek chtěl, abych soutěžil tady v Evropě. Hledal různé soutěže a našel právě tuto. Proto jsme minulý rok přijeli poprvé a letos znovu.“ Na violoncello hraje už od svých pěti let. Začínal ve své rodné Kolumbii, později se s rodinou na několik let přestěhoval do Paraguaye, kde se hudbě věnoval dál. Po návratu zpět do Kolumbie se zapojil do programu „Colombia a tocar y luchar“, který podporuje mladé hudební talenty. Právě tam poznal svého současného profesora, jenž ho připravil i na Heranovu violoncellovou soutěž.

V Kolumbii přitom violoncello rozhodně nepatří mezi běžné nebo populární nástroje. Jak si tedy Emilio našel cestu právě k němu? „Když jsem byl doma, pořád jsem hrál videohry. Tatínek mi řekl, ať zkusím dělat něco jiného. Moc se mi nechtělo, ale videohry mě nakonec přestaly bavit. Jednou jsem slyšel, jak se tatínek doma dívá na violoncellový koncert, a v tu chvíli jsem měl jasno: Budu hrát na violoncello.“

Největším rozdílem mezi Latinskou Amerikou a Českem je pro Emíliu překvapivě „ticho“. Podle něj je v Kolumbii téměř neustále rušno – lidé jsou hlučnější, v ulicích hraje hudba a města nikdy úplně neusínají. Oproti tomu Ústí nad Orlicí na něj působí až nezvykle klidně. „V Latinské Americe je pořád všude hluk. Tady v Ústí je úplně ticho.“

Heranka není jen přehlídkou mladých hudebních talentů, ale také místem setkávání lidí z různých koutů světa. A příběh Emílie ukazuje, že hudba dokáže překonat nejen jazykové bariéry, ale i tisíce kilometrů mezi kontinenty.

31. Heranka objektivem našich fotografiů

Dirigentka
Zuzana Robová

Dorozumívat se budeme cellem

We Will Communicate Through the Cello

Poprvé v historii soutěže vznikl orchestr účastníků pod vedením Zuzany Robové, do kterého se mohl zapojit každý, kdo měl chuť vyměnit soutěžní rivalitu za společný hudební zážitek.

For the first time in the history of the competition, a participant orchestra was formed under the leadership of Zuzana Robová, open to anyone willing to exchange competitive rivalry for a shared musical experience.

Kdo přišel s nápadem vytvořit orchestr složený přímo z účastníků soutěže?

Nevím přesně, jestli jsem to vyslovila nahlas já, nebo jsme tuto myšlenku sdílely společně s paní Lipenskou. To už v paměti asi nedopátrám. Rozhodně jsem si to moc přála a paní Lipenská nebyla proti, takže jsme to daly dohromady.

Kolik dětí se do projektu zapojí?

To bude překvapení, protože účast je založena na čisté dobrovolnosti. Není povinná ani vymahatelná, je to zkrátka radost navíc. Informaci o této možnosti obdrželi účastníci už při potvrzení přihlášky, i když se možná nedostala úplně ke všem.

Vědí soutěžící dopředu, co se bude hrát?

Ano, skladby posíláme s předstihem, aby si je děti mohly v klidu nacvičit.

Jak koordinujete přípravu a jak se domlouváte, když je každé dítě z jiné země?

Domluvíme se anglicky, a co nebude stačit slovy, to doladíme hudebně. Zkrátka našimi violoncelly.

Stačí vám na společné sehrání pouze dvě zkoušky?

Máme to tak v plánu. Jaká bude realita, se teprve ukáže v sobotu.

V místní základní umělecké škole vyučujete hru na violoncello a kontrabas. Jak vás tato práce naplňuje?

Violoncello tady učím čtyři roky a moc mě to baví. Jsem ráda, že jsem relativně nedávno začala učit i kontrabas, je to pro mě takový svěží vítr. Hluboké nástroje zkrátka miluju.

Na jaký repertoár se v podání orchestru můžeme těšit?

Zazní *Batalion* – melodie, kterou u nás proslavil Spirituál kvintet, ale původně jde o starý francouzský tanec. Dále máme v programu námořnickou píseň *Wellerman*, italskou partyzánskou hymnu *Bella Ciao* a slavné Bachovo *Air*.

Who came up with the idea of creating an orchestra made up directly of competition participants?

I am not entirely sure whether I said it out loud first, or whether it was a shared idea between me and Ms Lipenská. I probably cannot trace it back exactly in my memory. But I definitely wished for it very much, and Ms Lipenská was not against it, so we put it together.

How many children will take part in the project?

That will be a surprise, because participation is purely voluntary. Nothing is compulsory or enforceable, it is simply an extra joy. Participants received information about this option already when their application was confirmed, although it may not have reached absolutely everyone.

Do the competitors know in advance what will be played?

Yes, we send the pieces in advance so that the children can practise them calmly.

How do you coordinate the preparation and communicate when each child comes from a different country?

We communicate in English, and what cannot be expressed in words, we fine-tune musically – simply through our cellos.

Is two rehearsals enough for you to come together as an ensemble?

That is the plan. What the reality will be, we will only find out on Saturday.

You teach cello and double bass at the local art school. How fulfilling is this work for you?

I have been teaching cello here for four years and I really enjoy it. I am also glad that I started teaching double bass relatively recently, it feels like a breath of fresh air for me. I simply love low-pitched instruments.

What repertoire can the audience look forward to from the orchestra?

We will perform *Batalion*, a melody made famous in our country by Spirituál kvintet, although it originally comes from an old French dance. We will also play the sea shanty *Wellerman*, the Italian partisan anthem *Bella Ciao*, and Bach's famous *Air*.

English version

Mistr houslař Tomáš Skála

Dokud bude kultura, budeme žít

Tomáš Skála se výrobě mistrovských nástrojů věnuje 35 let. Je zástupcem čtvrté generace rodinného řemesla a spoluzakladatelem firmy Violin Schönbach. Do Ústí nad Orlicí pravidelně váží 350 km dlouhou cestu.

„Dokud bude kultura, budeme žít,“ říká Tomáš Skála, muž, který už 35 let zasvěcuje svůj život výrobě mistrovských smyčcových nástrojů. Pokračovatel čtvrté generace rodinného řemesla a spoluzakladatel Violin Schönbach patří na Herance k těm, bez nichž by si mnozí účastníci soutěží ani nedokázali představit. „Už jsem tady takový inventář,“ usmívá se houslař, který sem pravidelně váží i 350 kilometrů dlouhou cestu.

Na festivalu není jen vystavovatelem, ale především nepostradatelným „záchranářem“ nástrojů. Přiváží violoncella od menších studentských modelů až po vlastní mistrovské kusy, zároveň ale tráví hodiny v roli servisního mistra. „Dnes už jsem řešil i jeden akutní smyčec pro soutěžící, která hrála za dvě hodiny. Zvládli jsme to,“ popisuje tempo, které k soutěži neodmyslitelně patří.

Právě podobné momenty dávají jeho práci zvláštní smysl. Vzpomíná třeba na dívku z Japonska, které těsně před vystoupením „nehraly“ malé housle. „Bylo devět večer, rodiče se jen klaněli a nevěděli co dál. Srovnal jsem kobylku a pak ještě jednu dušičku. Japonce se najednou otevřely oči... jak ten nástroj ožil.“ Výsledek? Vítězství v kategorii a společná fotografie s diplomem.

Skálův příběh začíná v Lubech u Chebu, na samém západě republiky. Rodinné řemeslo se tu předává už čtyři generace a naděje na pokračování stále žije. „Půlka světa válčí a my pořád děláme housle,“ poznamenává s nadhledem. I když se jeho děti vydaly do Prahy, další generace včetně vnoučat možná jednou naváže.

Co ho na práci drží i po desetiletích? „Je to něco, co po vás zůstane.“ Každý nástroj vzniká týdně až měsíce a musí splnit jedině: znít. Krása je až na

druhém místě. Přesto se podle něj samotné řemeslo od dob Stradivariho zásadně nezměnilo. „My ho jen stále kopírujeme.“

Klíčem k výslednému zvuku přitom není jen zručnost, ale cit. „O sluchu to úplně není. Já spíš slyším materiál,“ vysvětluje. Zásadní roli hraje i takzvaná duše – drobný kolík uvnitř nástroje. Právě ten dokáže proměnit zvuk k nepoznání, zvlášť když houslař spolupracuje se špičkovým hráčem.

A Heranka? Podle Skály jasná špička. „Je to první liga nebo extraliga v České republice,“ říká bez váhání. Soutěž podle něj udržuje motivaci, přitahuje talenty i pedagogy a vytváří jedinečné prostředí, kde hudba skutečně žije. „Když je soutěž, každý je tu zblázněný... a to je dobře.“

Poděkování

Jménem celého organizačního týmu chci všem, kteří se jakkoliv podíleli na letošní Herance, poděkovat. Za účast, za nasazení, které všichni vynaložili proto, abychom tu mohli letos být. Energii vynaložili soutěžící, učitelé, rodiče, korepetitoři, moji spolupracovníci, sponzoři. Jste báječní! Těším se na viděnou s vámi všemi ve dnech 28. 4. – 1. 5. 2027.

Thanks

On behalf of the entire organizational team, I would like to thank everyone who participated in this year's Herance in any way. For your participation, for the commitment that everyone put in so that we could be here this year. The energy was put in by the competitors, teachers, parents, accompanists, my colleagues, sponsors. You are wonderful! I look forward to seeing you all on 28. 4. – 1. 5. 2027.

Lenka Lípenská
ředitelka soutěže
competition director

Redakce *Redaction*

Zuzana Pecháčková
Alena Kalousová
Anna Kaucová

Sazba *Type*

Ondřej Štantejský

Překlad *Translate*

Petra Przywarová

Foto *Photos*

Tereza Ilgner
Lukáš Prokeš
Karolína Králová
Veronika Pekárková

Tisk *Printed by*

Grantis

Náklad *Quantity*

150ks/pcs

Podporují *Support*

MINISTERSTVO
KULTURY

pirell

VIOLIN
Schönbach

PARDOBICKÝ
KRAJ

Apotheke
Váš bylinný čaj...

Bärenreiter

tipo

Pardubice
Cesky rozhlas

smetanova
litomyšl
soudní správa

ČESKÁ NADACE
2000

ZAHRADNICTVÍ
ŠTÁSTNÝ
ZALOŽEN 1944

KLUBCENTRUM
V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

CIKTV
MAKÉ K VAM NEZBLÍŽÍ

Klasika
Plus.cz

Vitava
Cesky rozhlas

TEPVOS
Služby pro naše město...

CHN CZ
Cesky rozhlas

RADIO
PROGLAS

KINSKY ART MEDIA